T.C.
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No : 180
Karar Tarihi : 23/05/2008

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 28/02/2008 tarihli, C.05.0.İMİ.0.88/ sayılı yazıda, aynen; "2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 40. ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 47/son maddeleri uyarınca; verilmesi Yüksek Seçim Kurulunun iznine tabi olan bilgi ve belgelerin çeşitli Devlet kuruluşlarınca talep edilmesi ve bu nedenle Kurulumuz Başkanlığından ve ayrıca ilçe seçim kurulu başkanlıklarından izin istenilmesi durumunda Yüksek Seçim Kurulunun iş yükünü artırarak gereksiz yazışmalara neden olduğu gerekçesiyle, Mahkemelerin ve Cumhuriyet Savcılıklarının bilgi ve talepleri ile sınırlı olmak kaydıyla İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarınca Yüksek Seçim Kurulundan izin alınmasına gerek olmadığına ve bu tür taleplerin doğrudan İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarınca değerlendirilmesine, diğer Devlet kuruluşlarının bilgi ve belge talepleri konusunda ise yine Kurulumuzdan izin alınması gerektiğine, Yüksek Seçim Kurulunca 07/02/2004 gün ve 2004/257 sayı ile karar verilerek, söz konusu ilke kararımız tüm teşkilatımıza duyurulmuştu.

Yine, bundan ayrı olarak; icra dairesi müdürlüklerinin talepleri üzerine Kurulumuzun bugüne kadarki vermiş olduğu istisnasız olumsuz kararlar da göz önünde bulundurularak, zaman israfına neden olmaması, hakkın tecellisinin gecikmemesi ve gereksiz yazışmalara meydan verilmemesi bakımından, Türkiye geneli tüm icra dairesi müdürlüklerinin adres tespiti istemlerinin dosya açılmadan ve Kurul gündemine getirilmeden, daha önceki olumsuz kararlarımızda benimsenen ilkeler çerçevesinde, bu yöndeki taleplerin Başkanlık yazısıyla mercilerine iade edilmesi gerektiğine Kurulumuzca 05/05/2007 tarih ve 2007/229 sayı ile karar verilerek, bu yöndeki talep yazıları işleme konulmayarak iade edilmektedir.

29/04/2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununda, kimlik ve adres paylaşımı sistemlerinin kullanılması öngörülmüş ve adres bilgileri kullanımının uygulama yönü düzenlenmiştir. Söz konusu 5490 sayılı Kanun hükmü gereği, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce merkezi veri tabanı ve kimlik paylaşımı sistemini de kapsayan Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) ile tüm nüfus kayıtları bilgisayar ortamına aktarılmış ve elektronik ortamda tutulması sağlanarak, kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılmış olup, sistem hayata geçirilmiş bulunmaktadır.

Bu yasal düzenlemeye bağlı olarak, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden; Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) ile tüm nüfus kayıtları bilgisayar ortamında aktarılan ve elektronik ortamda tutulması sağlanan kayıtların, kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılıp açılmadığı ile adres ve kimlik bilgileri hususunda kamu kurum ve kuruluşlarına 5490 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde hizmet verilip verilmediği sorulmuş olup, anılan Genel Müdürlükten alınan 18/02/2008, 21/02/2008 ve 28/02/2008 tarihli yazılarda da; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu gereğince, Türk Vatandaşları ile Türkiye'de yaşayan yerleşik yabancıların yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerinin T.C. kimlik numaraları ile eşleştirilip, elektronik ortamda Genel Müdürlüklerince güncel olarak tutulmaya başlandığı ve bu bilgilerin Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden kamu kuruluşlarının paylaşımına açıldığı ve hizmet verilmeye başlanıldığı bildirilmiştir.

Anılan Kanun hükmü ve ilgili Genel Müdürlükten alınan bilgiler doğrultusunda;

Kimlik numarası ve adres bilgisi tespitine ilişkin taleplerin artık Kurulumuz kayıtlarından karşılanmasına gerek kalmadığı,

Ancak, gerek Anayasa'nın 138. maddesi ve gerekse usul yasalarındaki amir kurallar nedeniyle Mahkemelere ve Cumhuriyet Savcılıklarına, bilgi istemi dışında talep ettikleri seçim evrakının verilmesi gerekli bulunduğundan, yukarıda belirtilen açıklamalar ve yasal düzenlemeler sadece bilgi istemine ilişkin olduğundan, seçim konularını ihtiva eden "belge"

istemlerinin yine Kurulumuzun 07/02/2004 tarihli, 2004/257 sayılı kararıyla belirlenen ilkeler çerçevesinde değerlendirilerek işlem yapılması ve uygulamanın devam edilmesi gerektiği,

düşünülmektedir.

Bu nedenle; bazı kurumların taleplerine ilişkin Kurulumuzun bugüne kadarki vermiş olduğu istisnasız olumsuz kararlar da göz önünde bulundurularak, zaman israfına neden olmaması, hakkın tecellisinin gecikmemesi ve gereksiz yazışmalara meydan verilmemesi bakımından, yukarıda belirtilen 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümleri çerçevesinde, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının kimlik numarası ve adres tespitine ilişkin taleplerinin artık Kurulumuz kayıtlarından karşılanmasına gerek kalmadığından, bu tür taleplerin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun ilgili hükümleri gereği İçişleri Bakanlığından temini cihetine gidilmesi ilkesinin benimsenerek, kimlik numarası ve adres tespitine ilişkin istemlerin artık dosya açılarak Kurul gündemine getirilmeyerek, bu yöndeki taleplerin başkanlık yazısı ile iade edilip edilmeyeceği hususunun karara bağlanmasını ve bu tür taleplerin iade edilmesinin kabulü halinde bilgi isteminde bulunabilecek kurumların bilgilendirilmesi ve aynı konuda Kurulumuzdan talepte bulunulmaması amacıyla, bu konuda alınacak kararın ilgili Bakanlıklara ve kurumlara gönderilmesi hususunda gerekli Kurul kararının alınmasını takdirlerinize arz ederim." denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Adres ile ilgili dağınık yapının tek bir kurumda toplanması amacıyla 29/04/2006 tarihinde yürürlüğe giren 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu çıkarılmıştır.

Bu Kanun ile adreslerin belli bir standarda kavuşturulması, adres bilgilerinin elektronik ortamda merkezi bir yapı içerisinde her an güncel olarak tutulması öngörülmüştür. Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce süratle hazırlıklar tamamlanmış ve adres ile ilgili çalışmalar bitirilmiştir.

Ayrıca, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Ulusal Adres Veri Tabanı oluşturulması ve nüfus kayıtları ile adres bilgilerinin ilişkilendirilmesi amaçlanmıştır. Bu şekilde kişilerin, yerleşim yeri ve diğer adresleri Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile eşleştirilerek elektronik ortamda güncel olarak tutulmuştur. Bu çerçevede ihtiyaç duyulan yasal düzenlemeler ve mevzuat çalışmaları ilgili Bakanlıkça tamamlanmış ve işlerlik kazanmıştır.

Kısaca; Adres Kayıt Sistemi olarak adlandırılan sistemle, kişilerin yerleşim yeri adresine ilişkin kayıtların sağlıklı ve güncel bir şekilde elektronik ortamda tutulması ile bu bilgiler kamunun ve kurumların kullanımına açılmıştır.

Başkanlık teklifinde belirtildiği üzere; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununda, kimlik ve adres paylaşımı sistemlerinin kullanılması öngörülmüş ve adres bilgileri kullanımının uygulama yönü düzenlenmiştir. Söz konusu 5490 sayılı Kanun hükmü gereği, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce merkezi veri tabanı ve kimlik paylaşımı sistemini de kapsayan Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) ile tüm nüfus kayıtları bilgisayar ortamına aktarılmış ve elektronik ortamda tutulması sağlanarak, kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılmış olup, sistem hayata geçirilmiş bulunmaktadır.

Söz konusu 5490 sayılı Kanun'un uygulama yönü, Başkanlığımızın 18/02/2008 tarihli, C.05.0.İMİ.0.88-090.05.01/1560 sayılı yazısı ile İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden sorulmuş ve alınan 18/02/2008, 21/02/2008 ve 28/02/2008 tarihli ayrı ayrı cevabi yazılarda; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu gereğince Türk Vatandaşları ile Türkiye'de yaşayan yerleşik yabancıların yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerinin T.C. kimlik numaraları ile eşleştirilip, elektronik ortamda Genel Müdürlüklerince güncel olarak tutulmaya başlandığı ve bu bilgilerin Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden kamu kuruluşlarının paylaşımına açıldığı ve hizmet verilmeye başlanıldığı bildirilmiştir.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 40. ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 47/son maddeleri uyarınca; verilmesi Yüksek Seçim Kurulunun iznine tabi olan bilgi ve belgelerin çeşitli Devlet kuruluşlarınca talep edilmesi ve bu nedenle Kurulumuz Başkanlığından ve ayrıca ilçe seçim kurulu başkanlıklarından izin istenilmesi

durumunda Yüksek Seçim Kurulunun iş yükünü artırarak gereksiz yazışmalara neden olduğu gerekçesiyle, Mahkemelerin ve Cumhuriyet Savcılıklarının bilgi ve talepleri ile sınırlı olmak kaydıyla ilçe seçim kurulu başkanlıklarınca Yüksek Seçim Kurulundan izin alınmasına gerek olmadığına ve bu tür taleplerin doğrudan ilçe seçim kurulu başkanlıklarınca değerlendirilmesine, diğer Devlet kuruluşlarının bilgi ve belge talepleri konusunda ise yine Kurulumuzdan izin alınması gerektiğine, Yüksek Seçim Kurulunca 07/02/2004 gün ve 2004/257 sayı ile karar verilerek söz konusu ilke kararımız tüm teşkilatımıza duyurulmuştu.

Bugüne kadar, özel kanunlarında yer alan hükümler çerçevesinde; tebligata elverişli ikametgah ve iş adreslerinin tespit edilerek bildirilmesinin istenilmesi üzerine, 298 sayılı Kanun'un 47/son ve 2839 sayılı Kanun'un 40. maddeleri gereğince, adres tespitinde bulunan kurumların istemleri Yüksek Seçim Kurulunca yapılan değerlendirme sonucuna göre karşılanmaktadır.

Özellikle, bazı kurumların talepleri üzerine Kurulumuzun bugüne kadarki vermiş olduğu istisnasız olumsuz kararlar da göz önünde bulundurularak, zaman israfına neden olmaması, hakkın tecellisinin gecikmemesi ve gereksiz yazışmalara meydan verilmemesi bakımından, adres tespiti istemlerinin dosya açılmadan ve Kurul gündemine getirilmeden, daha önceki olumsuz kararlarımızda benimsenen ilkeler çerçevesinde, adres tespitine ilişkin taleplerin Başkanlık yazısı ile mercilerine iade edilmesi gerektiğine, Yüksek Seçim Kurulunca 05/05/2007 gün ve 2007/229 sayı ile karar verilmiştir.

Yukarıda detaylı olarak yapılan açıklamalardan açıkça anlaşılacağı üzere; Ülkemizde adres kayıt sistemi tek merkezde oluşturulmuş ve yasal düzenlemeyle, kişinin doğumundan ölümüne kadar kişisel ve medeni durumuna, uyrukluluğuna ve bunlarda meydana gelebilecek değişikliklere ait doğal ve hukuki olayların belirlenip saptanması, bu amaçla düzenlenmiş kütüklere yazılması, elektronik ortamda ulusal adres veri tabanının oluşturulması, nüfus kayıtları ile adres bilgilerinin ilişkilendirilmesi amaçlanmıştır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında olan;

Adres Paylaşım Sistemi; ulusal adres veri tabanında tutulan bilgilerin kurumlar ile diğer kişilerce paylaşılması işlemini,

Kimlik Paylaşımı Sistemi; merkezi veri tabanından ayrı olarak elektronik ortamda tutulan, Kimlik Paylaşımı Sisteminden yararlanacak kurumların istifadesine sunulan ve sınıflandırılmış bilgileri ihtiva eden aile kütüğü kayıtlarını,

Ulusal Adres Veri Tabanı; adres bilgilerinin tutulduğu merkezi veri tabanını,

Yerleşim Yeri Adresi; sürekli kalma niyetiyle oturulan yeri,

içermektedir.

Kimlik Paylaşımı Sistemi veri tabanında; kişi bilgileri, nüfus cüzdanı bilgileri, nüfus olayları bilgileri, ulusal adres veri tabanında yer alan bilgiler yer almaktadır.

Öte yandan;

5490 sayılı Kanun'un 47. maddesinde; Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin her türlü işlem ve kayıtlarında esas alınacağı,

Yine, aynı Kanunun Geçici 1. maddesinde; Kurumların ve tüzel kişilerin bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde mevzuatlarını bu Kanun hükümlerine uygun hale getirerek işlemlerinde kimlik numarasını kullanmak zorunda oldukları,

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdan beri yapılan açıklamalara göre; Adres Kayıt Sistemi, kişilerin adreslerinin, elektronik ortamda Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünde güncel olarak tutulmasını

sağlayan bir sistemdir. Bu sistemle, tüm vatandaşlarımızın yerleşim yeri ve diğer adres bilgileri elektronik ortamda güncel olarak tutulmaktadır.

Yerleşim Yeri Adresi ve Ulusal Adres Veri Tabanı bilgilerinin tutulmasıyla birlikte, bu bilgiler Kimlik Paylaşımı Sistemi (KPS) üzerinden tüm kamu kurum ve kuruluşlarının paylaşımına açılmıştır. Artık bu paylaşımla, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının işlemlerinde sürat ve verimlilik sağlanacağından hiç kuşku yoktur.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ve Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, tüm kamu kurumlarınca, kimlik paylaşımı sisteminden yararlanılması amacıyla anlaşma yapılması artık zorunluluk hale gelmiş bulunmaktadır.

Diğer yandan, adres değişkenlikleri adres kayıt sisteminde daha güncel tutulduğundan, tüm kamu kuruluşları, Kimlik Paylaşımı Sistemine (KPS) erişerek bu bilgilere rahatlıkla ulaşabilme imkanına sahip olabileceklerdir. Bundan dolayı da istenilen amaç gerçekleşmiş olacaktır.

Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 53. maddesine istinaden, adrese ve adres bilgilerine ilişkin Kurulumuz bünyesindeki seçmen kütüğünde yer alan bilgiler konusunda İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile koordinasyon ve işbirliği yapılarak, Kurulumuzdaki tüm kayıtlar, 5490 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte ilgili kuruma elektronik ortamda verilmiş ve ulusal adres veri tabanının etkin, süratli ve güncel bir şekilde oluşturulmasına katkı sağlanmıştır.

Mevcut uygulamalara göre; seçmen kütükleri, 298 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde sadece seçim dönemlerinde güncellenmekte ve bir sonraki güncelleştirme işlemine kadar eski bilgiler kütükte kalmakta ve bu süreçte talep edilen adres bilgileri bu seçmen kütüğünden karşılanmaktadır.

Artık; 5490 sayılı Kanunla getirilen düzenlemeyle, adres ve kimlik bilgileri talebinde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının Kimlik Paylaşımı Sistemine (KPS) bağlanarak, adres ve kimlik bilgileri talebinde bulunacakları kişilerin yerleşim yeri adres bilgilerine rahatlıkla ulaşabilmeleri mümkündür.

Kaldı ki, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda 5749 sayılı Kanunla yapılan önemli değişiklikle, seçmen kütüğü artık adres kayıt sisteminden alınarak oluşturulacaktır. Diğer kamu kurumları gibi Kurumumuzda Kimlik Paylaşımı Sistemine (KPS) zorunlu olarak bağlanarak bu hizmetten faydalanacaktır.

Bütün bu açıklamalardan dolayı;

Özel kanunlarında yer alan hükümler çerçevesinde, kimlik ve adres bilgileri tespitinde bulunan kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin talebinin artık Kurumumuz kayıtlarından karşılanmasına gerek kalmadığına ve bundan dolayı da bu tür taleplerin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümleri çerçevesinde İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden temini cihetine gidilmesi gerektiğine, bu yöndeki taleplerin bu kararımıza istinaden Kurulumuza gelmesi halinde talebin karşılanmayacağına ve evrak üzerinde işlem yapılmayacağına,

Ancak; gerek Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 138. maddesi ve gerekse usul yasalarındaki amir kurallar nedeniyle, Mahkemelere ve Cumhuriyet Savcılıklarına, bilgi istemi dışında talep ettikleri seçim evrakının verilmesi gerekli bulunduğundan, yukarıda belirtilen açıklamalar ve yasal düzenlemeler sadece bilgi istemine ilişkin olduğundan, seçim konularını kapsayan "belge" istemlerinin yerine getirilebileceğine ve bu yöndeki uygulamanın Kurulumuzun 07/02/2004 tarihli, 2004/257 sayılı kararında belirtilen ilkeler çerçevesinde değerlendirilerek işlem yapılmasına ve uygulamanın devam edilmesine,

Yukarıda açıklanan durumun, Kurulumuzdan kimlik ve adres bilgileri talebinde bulunan ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirilmesine ve ayrıca genel tebliğ niteliğinde olmak üzere Resmi Gazetede yayımlanmasına,

karar verilmelidir.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

1- Özel kanunlarında yer alan hükümler çerçevesinde, kimlik ve adres bilgileri tespitinde bulunan kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin talebinin artık Kurumumuz kayıtlarından karşılanmasına gerek kalmadığına ve bundan dolayı da bu tür taleplerin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümleri çerçevesinde İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden temini cihetine gidilmesi gerektiğine, bu yöndeki taleplerin bu kararımıza istinaden Kurulumuza gelmesi halinde talebin karşılanmayacağına ve evrak üzerinde işlem yapılmayacağına,

2- Gerek Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 138. maddesi ve gerekse usul yasalarındaki amir kurallar nedeniyle, Mahkemelere ve Cumhuriyet Savcılıklarına, bilgi istemi dışında talep ettikleri seçim evrakının verilmesi gerekli bulunduğundan, yukarıda belirtilen açıklamalar ve yasal düzenlemeler sadece bilgi istemine ilişkin olduğundan, seçim konularını kapsayan "belge" istemlerinin yerine getirilebileceğine ve bu yöndeki uygulamanın Kurulumuzun 07/02/2004 tarihli, 2004/257 sayılı kararında belirtilen ilkeler çerçevesinde değerlendirilerek işlem yapılmasına ve uygulamanın devam edilmesine,

3- Genel tebliğ niteliğinde olmak üzere karar örneğinin Resmi Gazetede yayımlanmasına,

4- Karar örneğinin;

a) Kurulumuz İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı ile Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne,

b) İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne,

c) Kurulumuzdan kimlik ve adres bilgileri talebinde bulunan kurumların bilgilendirilmesi için Başkanlıkça belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının bağlı bulunduğu ilgili Bakanlıklara,

gönderilmesine,

23/05/2008 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	**Başkanvekili**	**Üye**	**Üye**
Muammer AYDIN	Ahmet BAŞPINAR	Necati SÖZ	Hüseyin EKEN

Üye	**Üye**	**Üye**
Bahadır DOĞUSOY	Mehmet KILIÇ	Ali EM

Üye	**Üye**	**Üye**
Kırdar ÖZSOYLU	Sadri BOZKURT	M. Zeki ÇELEBİOĞLU